

Naročnina: doma na sküpnih naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekatom vsaka reč 3 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebni. Popust po dogovori.

Kak je kaj na Hrvackom?

Razgovarjali smo se z treznimi, domoljubnimi, poštenimi Hrvati, ki iz celoga srca ljubijo svoj Hrvatski narod i njemu želejo slobščino i vse državne dobrote. Pravili so sledeče: Katoličanskih voditelov skoro nega, i če so, nemoremo trditi, da takši bodo tudi te, če se zvolijo za poslance. Dr. Maček je zdaj priljubljena oseba, od njega čakamo vse, bo li kaj napravo ali pa ne, to nevemo. Bilo bi želeli, da se pogodi z Slovenci, oba naroda sta katoličanska i mata skoro iste potrebčine. Ne smo pa na jasnom, ka more Maček dosegniti brez Slovencev. Teliko lahko z veseljem beležimo, da je gonja proti dr. Korošci ponehala i ga gledajo na Hrvackom z bole prijaznimi očmi, kak prle. Pred tem se nišče ne smeo niti oglašiti ž njegovim imenom. Trezni ljudje spoznavajo i priznavajo, da se samo dr. Korošci majo zahvaliti, da smejo razvijati svojo narodno borbo ne proti državi ali obstoječemi redi v državi, nego samo zato, da povdarjajo svojo hrvatsko samobitnost i z tem naglašujejo, da tem hrvatskim narodnim vnožinam ide narodna pravica.

Mi bi radi meli za voditela človeka, proti šteromi se nebi moglo nikaj v oči vrči. Žalibog, toga nemamo. Dr. Maček, nakeliko ga narod drži za voditela, nateliko nas vznemirja njegov zakon, kajti je samo civilno zdan z drugov ženskov, gda njemi prva žena žive. Ne sodimo, sodbo Bogi prepustimo, nego po verskom navuki je istina, da je te njegov zakon ne zakon pred Bogom. Znamo, da je to nesreča njegova i nas tolaži, da je dao Cerkvu izjavo, da se včasida cerkveno, kak njemi prva betežna žena vmerje i ka deco da v krščanskokatoličanskom dihi vzgajati, vendar žalosten slučaj je pred nami i celo za duhovnike neizmerno kočliv, kda vidijo, ka narod ves ide za njim i oni, če vkraj potegnejo, so celo v smrtnoj nevarnosti tu pa tam.

Gospodarska sloga, štero Mač-

kova stranka vodi, je vsikdar bole sovražno razpoložena proti Cerkvu. Narod ne ve ločiti vere od politike, i se je že zgodilo, da je med cerkvenov procesijov narod meo gor kranščake i mesto molitvi kričao: Živio Maček! To je tak velika zabloda, da trpečemo pred odgovornostjov za to početje pred Bogom i tudi pred zgodovinov v bodočnosti. Kajti to zna izrasti v celo anarhijo, kakša zdaj v Španiji vničavle vse, ka samo spomina na Boga i na poštenost. Če se duhovniki gde oglašijo, ka vera to pa to prepovedava i se kaj takšega ne sme goditi, je odgovor velika grožnja, štera se tudi zna vistinčiti. Grozovito nas vznemirja škoda, ki jo trpi vera. Kak daleč ide demagogija nešterih ljudi, ki se za voditele štejo, naj vam služi primer sledeči: V nekom mestu je eden prvak Mačkove stranke etak nagovoro poslušalce, ki so se zbrali na spravišče: Veličanstvo Hrvatski narod! To je bogokletstvo! Kak smo Boga dozday zvali, tak začnejo zdaj narod zvati. Idemo v Hitlerovo poganstvo, štero ne samo ka od prave vere spravi hrvatski narod, nego tudi ga zaplete v razne neprilike, iz šterih se nikdar ne bo mogeo rešiti.

Jedina žela nam je, da bi mogli z Slovenci sküпно voziti državni voz, ka bi tak z brati Srbi prišli do popolnoga sporazuma i do rešitve hrvatskoga pitanja.

To so reči, štere nosijo Hrvatje na svojem srcu. Reči, ka bi radi znami vküp delali, nikdar pa ne, dabi mi hrvatsko politiko pustili k nam. Oboji sküпно se borimo, Slovenci v Sloveniji, Hrvatje na Hrvatskom; določimo si samo sküпne zahteve i borba bo pripelala oba naroda v bratsko obimanje z srbskim narodom, ka vsi želimo. — Ta sküпna politika oba katoličanska naroda Jugoslavije bi tudi bila najmočnejše orožje proti mogočno se širečemi boljševizmi, pred vsem na Hrvatskom. — Sn.

Kapravi Kuzman Martin od boljševiške Rusije?

Te dni se je povrno z Rusije v Virovitico Kuzman Martin, ki je 20 let bio v Rusiji. Kak 20 letnogamladenca so zgrabili v bojni, ostao je tam, se oženo, opravlašo šošarsko obrt i povao svojo zemlico. Bog je pa blagoslovo njegov zakon z trojov decov.

Pod boljševiki so njemi lastno zemljico pa še pohišstvo z hiše i peneze vse vzeli i samo po dugih prošnjaj i molbaj je dobo nazaj pohišstvo, penez spravljen z teškimi trüdi i njive, pač vso vrednost njemi je pa vzela boljševiška oblast. Gda je te grozne krivice vido, ka se ž njegovih trüdov mastijo fakini, se je pobrao i prišo v Jugoslavijo, čeravno je zvedo, ka je v njej gospodarska stiska, ar de v njej vendar ležej živo, kak v roparskoj državi, štera poštenomi kmeti i delavci vse vzeme, ka si je s teškimi trüdi zaslužio i pridela.

Od prilik v Rusiji je Kuzman povedao sledeče uredniki lista „Virovitčanin“: Kmet, ki ma hišo i zemlo, mora to obdelavati, a ta je ne njegova. Boljševiška oblast njemi vzeme vse i ma svojo lastno vrednost samo z arende od države. Hiša njegova sme meti samo edno sobo i edno kuhinjo, okoli nje pa sme meti samo pol orala ograda. Od te hiše i toga ograda plača državi letno 160 rublov dače v penezaj i šče osem metrov zrnja, negle-doč na to, če njemi je ograda kakši hasek noso ali pa ne. Dobro zarazmite, od pol orala zemle kre hiše osem metrov, to je osemsto kil zrnja državi kak arendo, a te ograda je siromak drago küpo ali pa herbao od starišov,

Grozote na Španjolskom, ali kama pripela človeka podivjanost, če zavrže vero v Boga.

I.
Komunisti so izvršili sledeče grozote na Španjolskom: V treh tjeđnaj, to je do 10. avgusta so spoklali 1320 duhovnikov i redovnih oseb obojega spola, porušili i žežgali so 400 cerkvi, v povzročenom boji je spadnolo više petdesetjeter ljudi; kda so cerkve porušili, so iz razvaline napravili grmade i na njih žežgali duhovnike, ali pa te kratkomalo samo postrelali; v večih mestaj so nüne zaprli v kloštre, da ne so mogle pobegniti, klošter zažgali; da so mogle žive zgoreti, ženske so najbolje divjale i so se spozabile, da so matere i mlade žene, s sühimi očmi so gledale v neštete stotine mrtvecov, štere so spoklale ali je drugi spoklali; najbolje so divjali komunisti v Barceloni, v jako bogatom mestu Španije, čeravno so tam delavci na den služili 250 Din. Slovenka pripovedava, da so v Barceloni ljudi vlekli na vülico i po njih plesali, dokeč neso postali küp razmrcvarjenoga mesa, da so nage ženske nüne gonile po varaši i da so ž njimi počenjale nesramnosti i so najbolje divjale ženske, da so tu 42 mrtvih tel karmeličank potegnoli iz grobnice i je postavili pred cerkvena vrata, celo l. 1436 vmrle karmeličanke, i da so njim v vüista devali cigaretline i da so nečiste šale vganjali z temi mrtvimi telami. V Barceloni so podrti i žežgali vse cerkve, to je 177 i vse samostane, nikaj ne pomagalo, ka je vlada prosila komuniste, naj pri miri pustijo več stoletno Marijino romarsko cerkev i druge umetnine; kde so najšli duhovnika ali redovno osebo skrito, so hišo požgali, stanovnike pa postrelali; v ednom samostani so najprle prednico z petrolejom polejali i so jo zatem v sredini sester i vučenic živo žežgali, nekoj drugoj redovnici so izrezali srce i plüča pa oboje razstavili, redovnike so slekli i nage gonili pa je sramotili, sestre so z drotom zvezali vküp i potom pustili električni tok na nje, da so v strašnih mokaj vse vmirale, sestre salezijanke v samostani Monte Tibiada so prestale grozno mučeniško smrt; tri jezuiti so kak nemo stvar zaklali i njihove glave v srebrnih posodaj nosili okoli i med tem kak zverine tulili, kelihe i posvečnjeke so metali med vnožino, ki se je trgala za nje, svete podobe i sv. kepe so z rjoventjom nosili po vülicaj, i so njim nateknoli

ki so ga z teškimi trüdi obdelavali s svojoj decov. Od lastne zemle, štero njemi je boljševiška oblast tudi vkraj vzela i jo ma samo z arende, pa mora vse pridelati za državo, izvzemši dva ali tri kile zrnja na den. To je takzvani „trudodan“, to je poseo, šteroga človek zvrši za dva ali tri kilograma zrnja. To zrnje je njegovo, vse ovo je državno, ne pita se, jeli njegova familija more z toga živeti, ali pa ne. Kravo sme meti kmet samo edno i od te krave plača državi dnevno liter mleka i letno 30 kil zmočaja kak arendo. Konjov meti ne sme. Te smejo meti samo zadrüge. Ves svoj pov kmet sme odati samo državi, ki njemi pa plačuje 20 do 30% menje, kak je cena na trgi.

Takši je rusoski paradizom, od šteroga tudi pri nas ništerni senjajo. Poglednite njemi v oči i če se vam dopadne, povejte odkrito. Povejte odkrito, ka je tak prav, ka nemate nikaj svojega, nego vse vaše trüde požre manjak, ki ma srečo, ar se je po falotariji dokopao do oblasti.

Nedeličanci, Gančanci, Bistričanci, Goričanci, Evangeličanci, ne vsi, nego tisti, štere vleče ne Mačkova stranka, nego te boljševiški düh, povejte odkrito, se vam vidi tisti stän, v šterom

lonce na glave, — ženske so popolnoma odnorele i še deca je plesala pri teh sprevedaj, kda so nosili svete podobe okoli i je sramotili, — pijanih oči so strelali na vsakoga, od šteroga so mislili, da verje v Kristuša.

Kak pripovedavle Belgijec, je vido okoli grmade plesati ljudi od veselja, ka so te grozovitosti doprinesli i celo v radiji je eden etak gučao: Prišo je den, kda se moramo znebiti vseh pomislekov gledoč na umetnostne vrednote i na jakostne misli. Vmorite svojega očo, svojo mater, svojo deco, vničite vse, da bo z naše prelejane krvi stanola slobščina i zmaga revolucije! — Sleđnja meša je bila v Barceloni v cerkvi Marijinoj, ki je bila inda nabitno puna, zdaj je bilo samo 10 žensk i dva moška, eden, ki to piše. Pobesnoli anarhisti so vdrti v cerkev, preiskali dva moška i na nesramni način ostale ženske, pet duhovnikov cerkve spolovili i vmorili, cerkev so z benzinom polejali i zažgali; zavod krščanskih bratov so rdečkarje naskočili, dva duhovnika strelili, ednoga teško ranili, mešne obleke so na küpe metati i je žežgali; kda je poročevalec šteo eden kelih rešiti, so ga vkraj sünoli rekoč: „Cerkve i samostani morajo biti vničeni, a krasti se nesme.“

Cerkev, kde je bila angleška meša, so vužgali grobe odprli, mrtva tela redovnic so kre stene gorpostavili i njim dali na prsi sramotilne napise, okoli teh mrtvih tel pa so plesali ne samo moški, nego ženske i celo deca tudi; neštete sestre so svoje samostane izročile rdečim za bolnišnice i nikaj ne pomagalo, zažgali so je; — revolucijo so začeli v Barceloni mladi 16 let stari šmrklavci do 20 let stari, naklali so se na automobile i divje vozili po varaši, če so koga povozili, se nišče za to ne brigao, vdrti so v hiše, ropali, vničavali i njihovo število je raslo vsako minuto, divje navdušenje je napunilo vse i na stotine so gledali i se norčarili pri mrtvih telaj nüen, štere so z grobnic potegnoli i razstavili... piše Švicar, ki je vse to vido.

Zahvala.

Dvovlastniki iz Trdkove se iz celoga srca zahvalimo g. dr. Klara Franci, nar. poslanci, ka nam je izposlúvao v Belomgradu, da smo smeli po našoj poti zvoziti listje i drva domo, štera so že dve i pol leta ležala prek i smo ne mogli po nje. Bog vam povrni dobroto! Dvovlastniki iz Trdkove.

Klubu prekmurskih akademikov.

Resnici na ljubo moramo nasproti nekaterim trditvam Kluba prekmurskih akademikov v „Murski krajini“ dne 2. avg. 1936. in v popravku, ki ga je klub priobčil v „Novinah“ dne 23. avg. 1936. povdariti tole:

1. Ugotavljamo, da se je nasproti Zavednosti kot katoliškemu društvu ustanovil Klub prekmurskih akademikov v resnici kot izrazito „izvensvetovnonazorsko“ (t. j. brezversko) društvu, ki mu po njegovih lastni izjavi „vera ne more stavljati nobenih mej.“

2. Dejstvo je, da je Zavednost odklonila takoj od začetka vsako sodelovanje s klubom, in sicer iz razlogov:

a) ker ji klub ni mogel dati poroštva, da ga v njegovem delovanju ne bodo vodili vsekakor drugi nagibi kakor kulturni in socialni;

b) ker je idejna podlaga kluba (izvensvetovnonazornost) zgrešena ter pravilom in duhu Zavednosti diametralno nasprotna;

c) ker je klub tudi dejansko takoj od začetka pokazal svojo pravo barvo in svojo sovražnost proti Zavednosti kot katoliškemu društvu.

3. Ugotavljamo, da je triletna praksa kluba še bolj izrazito pokazala, kam je usmerjena klubova akcija.

4. Stojimo nepremakljivo na stališču, da se je treba boriti proti vsem pojavom bodisi kulturnega, socialnega, gospodarskega ali političnega boljševizma in komunizma ter jih brez oklevanj izkoreniniti.

S. K. A. D. Zavednost.

NEDELA

trinajsta po risalaj.

Evangelij (sv. Lukač 17). Tisti čas, gda bi šo Jezus v Jeruzalem, prek je šo po sredini Samarie i Galileje. I gda bi notri šo vu neki kašteo, prislo je pred njega deset gobavih možov, ki so stali ozdaleč i podignoli sô glas svoj govoreči: Jezus Mešter! smiluj se nad nami. Štere kak je vido, velo je: Idite, pokažite se duhovnikom. I včinjeno je, gda bi odhajali, očiščeni so. Eden pa med njimi, kak je vido, ka je očiščeni, povrno se je, z velikim glasom zvišavajoči Boga i spadno je na obraz pred noge njegove hvalo davajoči, i te je bio Samaritanuš. Odgovoreči pa Jezus pravo je: Ne j li je deset očiščeni: i gde j li ti devet? Ne j se je najšo, ki bi se povrno, ino bi dao diko Bogi, nego samo ete tühinec? I veli njemi: stani gori, ino idi, ar je vera tvoja tebe zdravoga včinila.

Betegi pridejo od jako različnih vzrokov. Jako dostokrat si je človek sam kriv. Znamo pa tudi, ka se brezi bože vole i božega dopuščenja nemre zgoditi nikaj. Ali spadne vlas iz moje glave i vrabeo iz strehe brezi bože vole? Ka Bog ne bi znao? Ali vdari moje srce samo ednok brezi božega dovoljenja? Vsikdar, vsešerom i vu vsem ma Bog nekši sveti namen, čiravno mi toga ne vidimo.

Zakaj Bog pošila i dovoli beteg? Najprle zato, da s tem poniža človečo gizdo. Beteg vzme človeki njegovo gizdavo zvünešnjost, s šterov je sebi i drugim vzrok za greh. Bog takšega človeka z betegom obiše i dene na posteo, kak mati svoje dete v zibeo.

Beteg pokaže, kak smo malo potrebni na tom sveti. Naše sposobnosti, vučenost i vse drugo postane brezi pomena, kak penezi, šteri so zgubili svojo vrednost, kak šuma, štera ne davle več nikšega interesa. Mislili smo, ka smo potrebni, pa je beteg pokazao, ka smo ne. To človeka npravi maloga, poniznoga.

Z betegom Bog kaštiga greh. Etak je pravo izraelskomi lüstvi po Mojzeši: Či neščeš poslušati glasa Gospoda svojega Boga, bodo na te prišla vsa prokletva i te zadela. Pošle ti Gospod lakoto i pomenkanje pa nesrečo nad tvoja dela. Ešče küga pride, dokeč ne vniči zemle. Vdaro te bo Gospod s siromaštvom, z mrzlicov i zimov, z vročinov i jetikov.

Vidimo pa vsakši den, ka beteg pride tudi na dobre lüdi, na nedužno deco. Zakaj? Zato, da s proba njihovo jakost, da jih reši pred grehom i zagotovi nebesa. Ta proba pri dobrih obrodi vernost, vdanost v volo božo, poniznost, potrplivost, obžalüvanje grehov, hrepenenje po Bogi. Vse te jakosti so edna lepša od druge. Vse so tak potrebne!

Betežnik je po cele võre sam. V toj samoti njemi vse pride na miseo, tudi smeti i prah na düši. Gobavci v dnešnjem sv. evangeliji zovejo Kristuša: Jezus, smiluj se nam! Tak je, k Jezusi. Zmiriti se z Bogom. To človeka v betegi potolaži, pomiri. Kelko tolažbe potrebüje betežnik v svojih bolečinah. Kak jo pomirjeni, gda zna i pravi v svojem srci: zdaj sva znova dobriva prijatela z Bogom. Ne mi trbe več trepetati pred smrtjov, ne pred sodbov, ne pred večnostjov.

Či pride zdravje nazaj, potem se človek naj ne pozabi iz vsega srca Bogi zahvaliti. Da, Bogi moremo biti vsikdar zahvalni za vse. On je vreden te hvaležnosti.

Dijaški kotiček.

(Refleksije)

Rekli smo, da vera osrečuje.

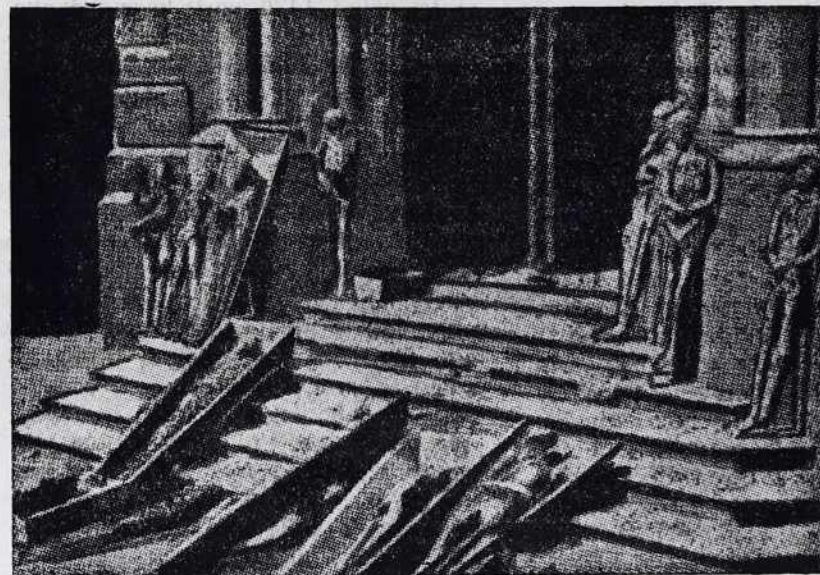
Človek je ustvarjen za srečo. Le po sreči hrepeni njegovo srce. A kje bo našel tisto srečo, ki mu bo mogla zadovoljiti življenje? Mnogi je iščejo v bogastvu. Pa kaj najdejo? Na zemlji vidimo bogate, ki jim ne manjka zakladov, vidimo pa tudi, da niso srečni. Čimveč imajo, tem več želijo. Aleksander Veliki si je priboril toliko zemlje, da ni nikdar zašlo sonce iznad njegovega kraljestva, in vendar se je čutil nesrečnega. Jokal je, ker si ni mogel priboriti vsega sveta. Poleg hrepenenja po večjem bogastvu jih muči misel: Kaj naj storim, da bo bogastvo več rodilo? ... Kaj, če pride nesreča, če propade denar, če pridejo tatovi? Pogledajo v prihodnost: žalost jim stisne srce. „Staram se“, se jim ogläša, „v kratkem bo treba umreti in kdo

Politični pregled.

Što so uporniki v Španiji?

Gda so razmere pregnale krala Alfonsoza iz domovine i se začeo širiti marksizem, oča komunizma, je dober katoličanski mož Fal Conde organizirao mladino. Ta se je ne vmešavala v politiko, nego je čakala pripravljena, da gda bi šteli brezverski komunisti pregnati vero i njene sluge i tak pogübiti španjolsko domovino, te nastopijo proti njim. I kak so začeli komunisti svoje klanje v Barceloni, taki se je zrbalo 20 jezero teh mladencov, štere diči globoka vera v Boga i goreča lübezen do domovine i so začeli braniti vero i Španijo proti boljševikom. Njih število je naraslo že na 80 jezero. Voditeo njihov, general Franko, je goreči katoličanec. I dober španjolski narod žrtvüje vse, naj samo zmaga Kristuš i z njegovov verov ostane Španjolska. Kmetje njive, plüge, vse odavajo i pomagajo veroborcom. Tak mo mi odsegamao zvali za vero se boreče mladence i njihove pomočnike. Ti navdušeni krščanski mladenci i njihovi pomočniki so si iz lastnih sredstev spoküpili potrebno orožje. So, ki vso svojo vrednost podarijo veroborcom, naj samo zmaga Kristuš. Ne se zato čüditi, da den za dnevom idejo naprej veroborci i majo že večino Španjolske v svojih rokaj. Spadno je že tudi Irun kre morja i so že blüzi San Sebastiana.

Strelji na nemško ladjo „Kamerun“. Španjolski boljševiki so namerili tri strele na nemško trgovsko ladjo Kamerun, to stavili, jo preiskali i nepüstiti naprej do Španije, da bi nemške podanike sprejela i odpelala domo. To vse se je pa zgodilo na morji, štero ne španjolsko. Nemčija je

Glejte, kak delajo komunisti na Španjolskom. Peklenska sovražnost divja v njih, v teh zapriseženih sovražnikaj vsega, ka spomina na Boga i na posmrtno življenje. Slika nam kaže, kak so v Barceloni zmetali trüge i kosti mrtvih karmeličank z groba i je postavili pred cerkvena vrata, ka s tem pokažejo svoje sovražstvo do tistih düš, ki so se posvetile samo za božo čast i se trapile z ostrim življenjom samo zato, da ubogim grešnikom pomagajo do zveličanja. To neso ljudje, to se bitja hüjša od zverne, šterim ešče nišče ne znajšo pravoga imena.

bo užival to bogastvo? Ali je tako življenje srečno? — Mnogi iščejo srečo v časti. Pa kaj najdejo? Poznamo take, ki so dosegli visoko čast in zdaj, ko jo imajo, želijo še večjo; in zdaj, ko jo imajo, se bojijo zanjo; in zdaj, ko jo imajo, jim greni pogled na toliko takih, ki jim zavidajo čast in jim izpodkopujejo temelj časti; in zdaj, ko jo imajo, so prisiljeni vzdihovati z najbolj češčenim kraljem Salomonom: „Vse je praznota!“ Ali je to sreča? — Mnogi jo iščejo v mesenih nasladah. Pa kaj najdejo? Nemir srca, kajti notranji glas neprenehoma vpije: „Ne delaš prav“, — preziranje drugih, kajti pohotnež ne uživa spoštovanja; časno škodo, kajti naslade zahtevajo hrane, to pa stane; — uničevanje zdravja, kajti z nasladami so združene razne, navadno zelo ostudne bolezni; — strah pred smrtjo, kajti, naj bodo tudi brezverni, jim vseeno v duši šepeče glas: „Če je onkraj groba res pekel, gorje meni!“ Ali je to življenje srečno? Ko se je sv. Avguštin odpovedal nasladam, je napisal: O, kakšno sladkost uživam in kakšno veselje, da sem se odpovedal svetnim nasladam in tistim stvarim, za katere sem se nekoč bal, da jih ne bi izgubil! Ko sem se odpovedal varljivemu veselju, sem našel

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

G. Bistrica. Naš novomešnik, g. Prša Silvester so odišli na svoje službeno mesto v splitsko frančiškansko provincijo. Pri odhodu se njim vsi Bistričanci od vseh treh Bistic zahvalüjemo prav topla za vse tisto duhovno pomoč, štero so nam delili za časa svojega prebivanja v rostnoj hiši, predvsem za svete meše i vnoga sveta obhajila v našoj kapelici Deteta Marijike. Naj jih to sveto Dete vodi na poti življenja i blagoslovi njihovo delovanje.

Javna zahvala. Prostov. gas. četa v Veliki Polani izreka javno zahvalo svojim tov. Žalik Jožefi živčemi v Franciji za poslano podporo 50 Din. Prosimo vse naše tov., ki živijo v Franciji, da bi ga nasledüvali.

Žizki. Naglo je vmro zet Fotivec Ivana, Lebar Števan, mladi moški najlepših let. Mlatili so i celi den je delao veselo. Naednok ga je začela samo glava boleti i v par kratkih vüraj je düšo püsto. Misli se, da ga je možganska kap zadela. Molimo za njegovo düšo!

Črensovci. Močno je zbetežao Törnar Imri i slabo je postalo Hala-sovoj Franci, oba našiva naročnika. Oba sta spravljena v sobočko bolnico. Törnar je včasi operiran na slepiči. Želimo njima popolno ozdravljenje.

vložila oster protest pri madridskoj vladi i poslala poleg svojih že na španjolskih vodaj plavajočih bojnih ladj, še sedem na vode Španije. Strelali so pa tisti mornarje na nemško ladjo, ki so vsoje oficere spoklali. To vse pove.

16 smrtnih obsodb v Rusiji. Sodišče v Moskvi je obsodilo na smrt

16 nedužnih lüdi, med njimi več voditelev komunizma s strelom, arsose protivili krvo- ločnomi Stalini, šteri njim dela velke krivice. Obsojenci so z velkov potrplivostjov i z mirnim srcem vzeli na znanje obsodbo, ar rajši vzmemo smrt gori, kakpa ka bi v takših krivicaj živeli, štere se njim godijo v Rusiji.

tebe, o Bog, edino in pravo veselje, ki edini more nasiti düšo. Ta düša je bila doslej žrtev nepopisnim grenkostim, ki so jih povzročale sramotne strasti, zdaj pa uživam čisto veselje, neizmerno radost.“

Edino vera, ki že tu na zemlji veže človeka z Bogom, z virom vseh sladkosti, je zmožna osrečiti življenje. Kako tolažbe polni so njeni nauki! Žalostnim pravi: „Blagor žalostnim, ker bodo potolaženi!“ Pregarjanim pravi: „Blagor tistim, ki trpe pregarjanje radi pravice, ker njih je nebeško kraljestvo... Blagor vam, če vas ljudje kolnejo in pregarjajo in vsevrstno zoper vas govori. Veselite se in od veselja poskakujte, kajti vaše plačilo je obilno v nebesih.“ (Mt. 5.) Revne tolaži: „Resnično vam povem, bogatašem je teško priti v nebesa. Lažje je velblodu iti skozi šivankino uho, kakor bogatini priti v nebeško kraljestvo.“ (Mt. 5.) — Tistim, ki trpe pomanjkanje, govori: „Ne bodite v skrbeh za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo se vam bo navrglo.“ (Mt. 6, 6.) — Tako tolaži vera in sreči življenje vsem trpinom. „Čudovita stvar!“ vzklika

Krivice se popravljajo. Naš dober domačin, izvrsten vučiteo, socialno čüteč gospod do siromakov, g. Kontler Julij, šol. npraviteo v Turnišči, je bio od bivšega režima, šteroga ne šteo pomagati, obprvim premeščen v Prihovo z svojov gospov, potem, gda so ga tam tudi zlübili ljudje, pa pensioniran, — se zna penzije ne dobo — i nazadnje so ga pregnali v Kočevske gore med Nemce, čeravno nemški neve. Merno je prenašao vse te grozne krivice, krvavelo njemi je srce, a ne je obvüpaol. Zdaj je dobo zadoščenje. Premeščen je z svojov gospov v Maribor desni breg, Studenice, odkod deca lejko obiskavajo gimnazijo. Iz srca se veselimo, ka se je stara krivica popravila.

Dokležovje. Naš šolski upraviteljo, koga smo lübili, so premeščeni v Lendavo. S tem so počaščeni i podignjeni. Njim iz srca čestitamo i se veselimo njihovomi napredüvanji.

Na podporo naših listov so darüvali v Din. sledeči: Krampač Aga, D. Bistrica, iz Francije 50, Meški Kristina, Trdkova iz Francije 10. Bog plati.

Hotiza. Svoj čas je režim pregarao dobro krščansko vučitelico, gd. Tanai Terezijo iz Petišovec v Dol pri Litiji na Kranjskom, daleč od vsakšega prometnoga mesta. Se zna, ne se je vidilo režimovcom, da je gospodičina hodila gostokrat k sv. obhajili. Zdaj se je ta krivica tudi popravila i smo mi Hotizanci dobili dobro gospodičino za vučitelico, ki ma to srečo, da je blüzi Jezusa, koga tak srčno lübi.

Turnišče. Vmrli so pri nas Rac Alojz, vp. šolski upraviteljo pod Lipov. Pokojni so bili izobražen človek i so svoj čas lepe članke pisali v naš krščanski vogrski list „Népujság“. Molimo za pokojnoga düšo.

Igra Marijine družbe na Hotizi. Deška i dekliška Marijina družba je mela lepo igro 16. avgusta pod naslovom „Pri kapelici“. Igra se je vršila na šolskom dvorišči, štero je obiskalo teliko naroda, da so obširno dvorišče napunili. Bili so od sv. Martina, Črensovec, Polane itd. Igro je režisirao č. g. Balažic Matjaš, bogoslovec. Namen igre je bio, da se pokaže pot našoj mladini, da mesto krčme i pila se lejko tudi na drugi način kratkočasi i to tak, da ma z toga samo hasek. Pohvalimo našo mladino, da se je zaistino vživela v igro i so vloge svoje dobro zvršili, nešterni celo izvrstno. Dečki i dekla, naprej po toj poti!

Zahvala Vidončarom. Vodstvo prosvetnoga društva pri Gradi se najlepše zahvalüje vsem Vidončarom za veliko pomoč, štero so poklonili pri zidavi Prosvetnoga doma. Dali so od vseh vesnic gračke fare najlepši zgled, Bog njim plačaj na tom i drugom sveti!

Če je što vüro zgübo v Črensovcih, naj se zglati na uredništvu Novin i tü pove, kakšo je zgübo.

Montesquien, — „zdi se, da vera nima drugega namena kot srečo v prihodnjem življenju, pa nas stori srečne tudi na zemlji.“

Rekli smo, da nam vera dá nebesa. Napoleon I., bivajoč v Alžeriji, je obiskal samostan redovnic. Videč mlado redovnico, sestro Leonoro, je vzljubil njeno nedolžnost in priprostost in vprašal: „S čim bi Vas mogel jaz razveseliti? Prosite kar hočete, vse Vam bom dal.“ — „Le nekaj želim. Oh, da bi mi Vaše Veličanstvo moglo ustreči!“ — „Kaj?“ — „Nebesa.“

Globoka resnoba je legla na cesarjevo obličje... „Uboga mladenka“, vzklikne cesar; vsa moja mogočnost ne zmoro tega. Lažje ko jaz s svojo mogočnostjo Vam, boste Vi preskrbeli meni nebesa s svojo molitvijo. Molite zame!“

Nekaj tednov nato se cesar povrne. Še enkrat je želel videti nedolžno redovnico, preden se povrne nazaj na Francosko. „In kje je mlada Leonora?“ Prednica je pokazala proti nebu: „Šla je tja gori uživat srečo, ki je Vaše Veličanstvo ni moglo dati.“

Bodimo bogati kakor Krez, modri kakor Salomon, uživajmo čast vseh kraljev in papežev, nihče na zemlji, le dobra dela, storjena z vero, nam morejo dati nebesa. (Dalje)

Grad. Romanje k sv. Trojici v Slovenskih goricah se bo vršilo od 18. do 20. septembra. Več duhovnikov z Goričke bo romare vodilo. Javite se na farofi pri Gradi i z drugih far na svojih farofaj, ki ščete romati. To je potrebno za volo reda pravic i vodstva. — *Spravišče* bomo meli dnešnje nedelo 30. avgusta vgojčno po ranoj meši ob 8. v staroj šoli. Dečki i moški pridite. Tu si tudi pogučimo, kda se bo vršo veliki politični shod meseca septembra stranke Dr. Korošca pri nas, na šterom pokažemo, da nas ne premotijo razni hujskači i prazni obetarje našega naroda. — *Pisarno JRZ stranke* smo odprli pri nas tudi i to v Kmečkoj hranilnici i posojilnici. Uradne vüre so po nedelaj i svetkaj od 8 do 9 vüre i v četrtek od 8 do 12 vüre. Pridite naši somišleniki te določene vüre po navodila v našo pisarno. — *Strah ma velke oči*, ali pa — kak delajo naši protivniki. Pred par dnevi so okoli Grada nekši ljudje (plačani ali pa najeti od Bog zna koga?) začnoli trositi takše neistinitosti, ka so se jim ešče deca začnola smihati. Če se nešternih ljudem najhitrej stolec trosi, na šterom zdaj ešče sedijo, te naj ne mislijo, ka do je naši protivniki z lažmi ešče naprej gordžali. Kak znamo, se približavlejo občinske volitve, na šterih si bomo zvolili slobodno naše prave, poštene župane ino vredili naše občinsko gospodarstvo. Se razmi, ka mo volili tudi mi pri Gradi. Na to se že tudi pomali, ali gvušno pripravlamo. Naši nasprotniki so se pa toga našega ljudskoga gibanja že zbojali, pa so začnoli metati na naše poštene ljudi i njihove voditele razne laži, kak na priliko, ka mi ne trpimo pripadnikov druge vere, to je evangeličance, ka mi drugim ne püstimo kandidirati i tak naprej. Vsakši naš pošteni človek zna, ka so to laži, štere so naši protivniki vrgli, kak svojo rešilno desko. Istina je pač čisto drugačna. V našem gibanju majo mesto vsi pošteni i resni ljudje, brez razlike vere. I da je to ne samo gola reč, potrjuje to, ka je k našemu gibanju osebno pozvanih več oseb druge vere. Če so pa ranč oni ne pozvani, šteri nas zdaj blatijo, je tomi ne kriva druga vera, pač pa nekaj drugoga — oni že dobro znajo, ka je to. Drugi očitek pa je ešče bole smešen, pa je že po samom zakoni nemogoč. Ne smo si zato mislili, ka bi se najšo kakši razmeti človek, šteri bi si zmišlavo takše deteče stvari. To navado lejar ešče samo ma „M. Krajina“, štere pripadniki so najhitrej tudi raznašalci teh nelepkih izmišlavanj. Ali naj gospodje znajo, ka če so nas celi šest let strašili z raznimi sredstvi, — s temi lažmi dnes več dosta ne dosegejo. Hvala Bogi, ka je prišo čas, ka nam je pod našim edinim slovenskim voditelom Dr. Korošcom palik zasijao žarek slobode i enakopravnosti, ka tudi naš gorički kmet ednok lejko slobodno pove svojo reč, se slobodno ino brez straha zbira i organizira i po poštenoj organizaciji pride do svojih poštenih zastopnikov v občini, srezu, banovini i državi. To ščemo vsi kmetje, delavci i obrtniki lepe Goričke, tudi grački i tak more tudi biti. Zato se nam naj več nišče ne približavle i meša s takšimi norimi glasi. Če se nas što boji, pa pošila takše nečedne glase v svet, je to znak njegove slabosti in zadrege. Telko na znanje onim, šteri nas ščejo palik mešati, trgati i nas za par kupic vina vrčti raznim špekulantom. Naši volilci. — *Vendar istina*. Zadnjič smo čüli, ka se prej tudi okoli Grada pojavlavo nove fajte ljudje — rdeči. Ne smo vervali zato, ka bi tej ljudje iz komunistične Rusije tak daleč k nam prišli i tu pri nas iskali srečo, štere v bolševiškoj Rusiji ne so najšli. Kak se pa vse duže vidi, so tej ljudje ne samo pri nas, nego so prej celo že organizirani v nekšoj tajnoj i skrivnoj „komunističnoj celici“, iz štere širijo med nezadovolne ljudi svojo propagando, vsepovsdi povzročijo nemir i zmešnjavo. Se razmi, ka v prvaj vrsti kričijo proti cerkvi i duhovnikom, proti vsem tistim, šteri so si z poštenim delom nekaj zaslužili i zdaj majo nekaj več kak oni. Zadnje čase so pa nekaki navdušeni „rdeči“ začnoli širiti tudi nekši novi list „Staro pravdo“, štera je zdaj nekaj časa izhajala na

Dr. Pavel Avguštin.

Kak je mala naša Slovenska krajina, vendar je dala narodi dosta mož, ki so skrbeli za višio duševno življenje svojega ljudstva. Dala pa je tudi nekaj mož, šteri so posvetili svoje življenje znanosti, posebno preiskavanju svojega ljudstva. Med temi je na prvom mestu dr. Avgust Pavel, šteri je 28. avgusta t. l. dopuno pèdeseto leto svojega bogatoga življenja. Ar je bio tudi sodelavec Novin i vsega našega tiska, se ga s posebnim veseljom spominamo na tom mestu.

Dr. A. Pavel se je narodo 28. avg. 1886. na Cankovi. Gimnazijo je opravo v Monoštri i Somboteli, vseučilišče pa v Pešti. Pripravo se je za profesora vogrskoga i latinskoga jezika, s posebnov lübeznijov pa se je poprijao včenjã slovanskih jezikov. Iz te znanosti je dosegno tudi doktorsko čast. Po službi v raznih krajaj i po bojnih letaj živé od l. 1920. dale v Somboteli. Tü je profesor i voditeo muzeja.

Pavlova posebna zasluga je, da je prvi med vučenjaki začno globle preiskavati slovenščino naše krajine. Za dosegno časti doktora modroslovja je spisao knigo „Glasoslovje cankovskoga slovenskoga narečja“ (1909), po šteroj segajo vsi vučenjacje, šteri želejo spoznati naše narečje. Pisao je posebno razpravo, v šteroj raziskavle jezik našega Marijinoga lista, Novin i kalendara (1916). Zapisao i objavo je dosta naših narodnih pesmi, pripovesti. Več razprav je napisao tudi iz srbskoga i vogrskoga slovstva. — Posebno razpravo je napisao tudi iz življenja Slovincov pri Monoštri na Vogrskom: „Odrpta ognjišča v kuhinjah rabskih Slovencev.“

Ar je delo natisnjeno tudi v slovenščini (Etnolog 1931), naj bi ga poznao vsakši naš izobraženec.

Dr. A. Pavel je ne samo velki znanstvenik, liki tudi pesnik. Že kak dijak je pisao pesmi v domačem narečju, štere najdemo v našem Kalendaru (1907), Marijinom listi (1907: Na našem pokopališči) i v Novinaj (do 1917). Zadnja njegova pesem v Novinaj je glasila: Rojaki, zdignite glave, — nede tak vsigdar, kak je biló! Ne povesi obvučano narod, glavó! Stoj močno na svétih, starinskih tlej, V lepšoj bodočnosti vučanje mej! Velki glas pa je Pavel dosegno zadnja leta kak vogrski pesnik. Izdao je že dve knigi pesmi, edno letos („Tak spevlem psalme v objemi slepe doline“ i „Vužgana gošča“). V teh pesmih glási naš rojak trpljenje denéšnjega človeka, pa tudi novo življenje po rečãj evangeliuma i Kristuša.

Našega dragoga rojaka, ki rad obišče svojo rodno krajino, ob njegovej pèdesetletnici srčno pozdravljamo

mesto prvejše komunistične „Ljudske pravice“. Kak se vidi, ščejo naši gostje iz Rusije tudi javno malo nastopati. Ljudje se tožijo, ka so prej ne naročili „Stare Pravde“, pa jim jo vseedno pošilajo. To je resan že čüdnó v eth sükešnih časaj! Naši ljudje ešče ne pomnijo, ka bi jim što gda sveta kakše novine kšenkí pošilao. Mi se vučamo, ka naši čedni i pošteni ljudje ne do nasedali pa ešče naprej sprejemali takše zamazane, komunistično vonječe novine, kak „Staro pravdo“ ali pa najnovjšo njeno naslednico „Slovensko zemljo“, štere nišče nešče plačati, pa jo zato kšenkí okoli ponüjajo. Takše novine radi sprejemajo i štejo samo oni, šterih srce i lübezen je z rdečimi brati v komunističnoj i bolševiškoj Rusiji. Mi pa takše ljudi i takših novin neščemo. Ne dajmo se zapelati! — *Tak jih spoznamo*. Nešternih naši „bogši“ i tak zvani „naprednješi“ ljudje trno hvalijo delovanje komunistične ljudske fronte v Španiji i si že fest roke menejo, ka prej pomali tudi k nam pride te komunistični raj. Pri njih se spunjavle reč Gospodova: iz obilnosti srca vüsta govori. Oni si želejo pač to, ka njim pasa. Pa pravijo, ka pri nas ešče nega teh rdečih pojbecov? Po njihovih rečãj i delaj jih bodete spoznali, šteri so. Samo malo skrb mejte! — *Na znanje!* Murska Krajina i nekši KPA davlata v ednoj številki nekše nasvete i opomine prekmurskoj javnosti gledoč Novin i g. Klekla. Ka se tiče naše Goričke, posebno pa ešče gračke javnosti, damo Murskoj Krajini i KPA na znanje, ka ne nücamo tanačov, ne prve, ne drugoga. Malo več zdrave, šegave goričke pameti i razsodnosti kak Murska Krajina i njeni abonent KPA že pač znamo i zato odklanjamo, da bi nam što od takše družbe solo našo zdravo pamet. To njiva naj delata pri svojoj maloštevilnoj publiku, če je toga ešče potrebna, ne pa celoj i zdravoj prekmurskoj javnosti. Farniki. — *Hvale vredno*. Za zvünešnje okrasitev na primiciji pri Sv. Ani v Boreči so poleg domačih po-

z želov, naj njemi Bog blagoslovi prišestno življenje i njemi da ešče dosta dobroga napraviti v miri, šteroga si sam žele!

magali tudi grački i vidonski dečki i dekle. Tak lepo so vse pripravili i okrasili, da so se vnožine naroda ne mogle nagledati i pohvaliti njihova lepa dela. Posebno priznanje zasluži Grah Anton od Grada, šteri je šče pravi majster za takše slovesnosti, potem pa tudi Grah Ana i Horvat Marija od Grada i Zalaj Mariška iz Trdkove pa ešče vnogi iz gračke fare. Za požrtvovalno delo i pomoč, Bog plačaj pa drugič palik!

Kobilje. V nedelo 16. avgusta je bilo na Kobilji proščenje sv. Roka. Čeravno je Kobilje oddaljeno od velike ceste, se je vendar z domačimi vred vdeležilo proščenja nad 500 ljudi. Cerkev je jako lepa zvünaj, pa tudi znotraj. Na glavnom oltari vidimo na sredi podobo sv. Martina, na dve strani pa sv. Antona i sv. Roka. Majo šče eden stranski oltar. Zđaj so pa dali narediti nove klopi v dvema vrstoma. Služba boža se je začnola ob 10. Med predgov je g. kaplan Zelko Ivan, ki je vso božo službo opravlaov, omeno dve lastnosti sv. Roka, požrtvüvalnost i gorečo lübezen do bližnjega, štera je pripravljena vsikdar pomagati. Predga i molitev sta bile v slovenskom jeziki, popevanje je pa bilo vogrsko. To naredi na tünjince čüden vtis. Kobilje je popolnoma slovenska ves i ma močno preminočnost, poleg toga pa že skoro 20 let, da smo se oslobodili, bi bilo zato pričaküvati od našega vučitelstva, da deco navči na slovenske cerkvene pesmi. Kobiljančarje pa, ki so dobro i verno ljudstvo, se bodo z veseljom tomi odzvali i bo nekaj veseloga, gda bodo v svojoj lepoj cerkvi lepe slovenske pesmi popevali. — Očividec.

Obisk. Obiskali so svoj rojstni kraj te dni g. dr. Kočar Jožef, sodec apelacijskoga sodišča iz Zagreba. Gospoda višjega sodnika veže velika lübezen do rojstne zemle, do Slov. krajine.

Ogenj v Vidoncih. Pogorelo je celo poslopje črevlara Farič Franca. Ostale so samo štiri gole stene. Priporočamo ga smilenim srcem na pomoč, ar je velki siromak.

Kaj nam je pripravil
stric Tivar
za jesen in zimo?

Lepe sportne oblekce od din. 70-170-
Mornarske oblekce " 90-150-
Zimske suknjiče " 190-260-
Sportne čepice " 10-20-

Za deklice:
Oblekce od din. 89-159-
Zimske plašče " " 160-340-

Hubertuse
garantirano nepremočljive
za dečke in deklice

od din. 160-220-

TIVAR
OBLEKE

(Delo dr. Pavla je bole na tenci popisano v Slovenskom biografskom leksikonu, v Mladiki 1936, št. 8, i v „Slovenci“ 28. avg. t. l.)

Sunčno Dalmacijo si bodo ogledali romarje k čüdodelnoj Gospej Sinjskoj, ki se bodo vozili z avtom od Ljubljane prek Novogamesta, Metliko, Karlovec, Plitvice, kde so sloveča jezera i slapovi, dale po Bosni i prek Knin do Sinja; ogledali si bodo glavno mesto kre Jadrana, znameniti Split, dale zgodovinski Trogir i Šibenik, občüdüvali bodo slapove reke Krke v Skradini, vozili se bodo prek ponosen Velebit do staroslavno-ga Senja i dale kre morja do Cirkvenice i se bodo vračali prek Delnice, Čabar, Cerknico (kre zanimivoga presihajočega jezera) v Ljubljano. Z lad-jov se bodo pelali iz Splita na prekrasni otok Hvar ino v dalmatinskih goricaj bodo trgali grozdje. Što bi si rad ogledao lepo sunčno Dalmacijo, naj ne zamüdi vugodne prilike. Potüvanje trpi od 21. do 26. septembra i košta 500 Din za osebo. Podrobnejša pojasnila pošle vsakomi k šenki uprava „Po božjem svetu“ v Ljubljani, Wolfova 1.

Vlomi v Soboti. Novak Sidonijo, slaščičarno so obiskali premočni tjedem neznaní tepešje i so spokrali nekše reči. — Tak tudi so nekši fakini obiskali g. sreskoga načelnika Lipovšeka stanovanje, kda je bio té s svojov družinov na počitnicaj i so odnesli gvant i vnogo drugih reči. Za tolvajami so začnoli močno preiskavo i mislimo, da pridejo v roke pravici.

ZAHVALA.

Toplo se zahvalim vsem, ki so ob smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda

RACZ ALOJZIJA,

šolskega upravitelja v pokoju, darovali vence, se udeležili pogreba, izrazili sožalje in mi lajšali bridke ure. Bog vsem plačaj!

V Turnišču, 20. avgusta 1936.

Racz Gizela, vdova.

Janko Verbajnsak:

Kaj ima delaven človek od Kristusa in njegove sv. Cerkve.

Kakor gore visoko valovje buta z vso silo v obrežno skalovje. Toda skale se niti ne zganejo v posmeh grozotnim valovom. To skalovje, to je sv. katoliška Cerkev, v katero se zaganjajo z vso besnostjo in krvoločnostjo strašni valovi brezbožnega boljševisma in komunizma. Zastonj je vso divjanje boljševisma, ki se zbirajo v raznih ljudskih frontah, ker „peklenska vrata je ne bodo premagale“, pravi Kristus o svoji sv. Cerkvi; toda nekaj drugega je, kar je silno nevarno za posameznega kristjana.

Na tej skali sv. Cerkve stojimo mi, kot njeni udje, zato je za slehernega izmed nas velika nevarnost, da nas pogoltne v svojo strašno brezdnost in popolno časno in večno uničenje komunistično valovje, ako se pravočasno trdno ne oklenemo nepremagljive skale sv. katoliške Cerkve in njenih večno lepих socijalnih nauk.

Ker se je v današnjih socijalno tako težkih časih, žal, premnogemu Kristusovo in njegovo sv. Cerkve, zato hočemo v naslednjem si predočiti: ali ima današnji delavec — trpin sploh kakšno korist od Kristusa in njegove sv. Cerkve in kakšna je ta korist.

Če hoče delavec postati zopet srečen in zadovoljen, če hoče doseči vse svoje pravice, kolikor je pač to mogoče, tedaj mora obrniti hrbet vsem onim zapeljivcem, ki imajo sicer besedo ljubezni na jeziku, njihovo srce pa je popolnoma brezbrizno za težko usodo toliko preizkušenega delovnega človeka.

Vrniti se mora nazaj h Kristusu, kralju resnične ljubezni in pravico-ljubja, najti mora zopet pot k Njemu, ki je res najboljši prijatelj delavca, ker je bil on sam delavec.

Nekaj čudovitega je v Jezusovem življenju; od prvega trenutka svojega življenja že je tako visoko odlikoval ravno delavski stan. Lahko bi si izbral familljo, v kateri bi bil rojen, lahko bi si poiskal za mater bogato mogočno kraljico, toda ne, Marija, nevesta navadnega delavca-obrtnika naj bi bila njegova mati in v razpadajočem hlevu se je hotel naroditi. S svojim rojstvom je sam Božji Sin delavski stan posvetil, plemenitil bolj, kakor kateri koli stan na svetu.

S svojim rojstvom pa je Kristus položil tudi temelj bodočemu nauku

sv. katoliške Cerkve, ki ga je socijalni papeže Leo XIII. v svoji delavski okrožnici priklical kapitalistom sveta zopet v spomin, da razlika med stanovni sicer mora biti, nikakor pa ne sme imeti kak stan prednost pred drugim. — (Dalje sledi).

ČAROBNE ŠTEVILKE.

10+12 krat 30 je 13.000. 10+12 krat 15 je 2370. 10+12 krat 10 je 5880. 10+15 krat 5 je 2250. 10+12 krat 50 je 17.300. Neverjetno, kaj ne? Pa vendar istinsko. Te rezultate dobimo v sledečih slučajih: Što se zavaruje pri Karitas, dobi brez nadalnoga te rezultate i to: če se zavaruje v 34. leti starosti i plačuje mesečno 30 Din. znaša zavarovalna šuma 13.200 Din.; če se zavaruje v 59. leti starosti i plačuje mesečno 15 Din., znaša zav. šuma 2370 Din.; če se zavaruje v 24. leti starosti i plačuje mesečno 10 Din., znaša zav. šuma 5880 Din.; če se zavaruje v 24. leti starosti i plačuje skoz 20 let mesečno 3 Din., znaša zav. šuma 2250 Din.; če se zavaruje v 32. leti starosti i plačuje skoz 20 let mesečno 50 Din., znaša zav. šuma 17.300 Din. itd. Zavarujte se kempirve, ar je zavarovana šuma tem večša, kem mlajši je što pri začetki zavarovanja. Pri sklepi zavarovanja se plača samo 10 Din. Kda se izplača zavarovana šuma? Taki po smrti zavarovanca i to tistomi, šteroga zavarovanec sam določi. Če teda zavarovanec merje že po vplačili prve mesečne premije, se izplača cela zavarovana šuma. Če povzroči njegovo smrt kakša nesreča, se izplača dvojna zavarovalna šuma. Obrnite se na domačega zastopnika Karitas, ali pa na vodstvo Karitas v Maribori (Orožnova ulica 8.) i se zavarujte! Zavarujte tudi svoje domače! Zastopniki za Slovensko krajino so: Šinko v Lendavi, Rous v Beltincih i Jožica Skalar v Soboti.

Pisma naših iz tujine.

Pozdrav pošilajo: Sobočan Verona, Toponas, Francija, iz V. Polane. vsem duhovnikom Slovenske krajine, posebno uredniki Novin, g. Rantaši Antoni duhovniki polanskomi, g. kuharici i organisti, vsem bratom i sestram iz Marijine družbe i vsem svojim domačim i poznanim. Naznanja, da jo nezmerno veselijo naši listi, ar je sama jedina od nas v tistom kraji. Zahvali se dobroj Materi Mariji, ka jo čuva vsakoga hüdoga i ka je v dobrom mestu, od kod lejko ide vsako nedelo i svetek k sv. meši, pa tudi k spovedi lejko ide kdakoli. Nezmerno jo tolaži Marijin list, ki tak lepo piše za Marijine družbenice i ravnokat Novine, štere tak lepe reči prinašajo. Iz srca prosi vse izseljence v Franciji i njihove domače, naj za Francijo naročijo naše liste, ar Francija hitro vzeme lepi cvetek, če nega žive vere i trdnoga vüpanja do Boga. Oboje nam pa vlevajo v dušo naši listi. — *Denša Marija, St. Michel, Francija, iz*

nji obisk tega častitljivega umetnostnega spomenika ima namen, nuditi nam popolnejše spoznanje naše zgodovine in kulturne posesti naše zemlje. Ne pozabimo, da ne razume sedanosti in ne more graditi za bodočnost, kdor preteklosti ne pozna. Le tisti bo rasel iz korenin narodne kulture v vsej polnosti, kdor dobro pozna preteklost svojega naroda: njega umetnost, slovstvo, duhovne tokove, ki so oplajali njegovo duševno življenje. Današnji naš sestanek naj bo prvi korak našega društva v tem pravcu. Naj nam bo pobuda za smotrni i ljubezni poln študij naše zemlje in njene usode. Ta zemlja nas je dala, prislunimo njene-mu utripu in bodimo tvorni usmerjevalci njene usode.

Nas tukaj danes ne veže samó navadna skupnost izletnikov ali zgodovinskih ali umetnostnih ljubiteljev, ki se zbirajo kjerkoli in kadarkoli — nekaj več nas je privedlo sém, pripe-ljala nas je zavest, da stojimo ob pričetku nove dobe naše krajine: zdi se nam, da je iz molka preteklih stoletij spregovoril glas vseh tvorcev naše kulture, zidarjev starinskih cerkvá, zapisovalcev naše besede, spremljevalcev in učiteljev našega ljudstva. Zdi se nam, da je Slovenska krajina med Muro in Rabo do našega osvobojenja ležala v mraku tuje mogočnosti, da je vsa kulturna dediščina stoletij bila skrita kakor v zakladnici — in zdi se nam, da jo je šele naše združenje s slovenskim narodnim jedrom dvignilo na sonce, kakor žareč ščit in svojo pravico do svobodnega kulturnega in narodnostnega snovanja in razmaha. Stojimo ob prebujanju dneva našega kulturnega uveljavljenja v skupni narodni kulturi — zarja tega dneva pa

Trnja. Slovenskoj krajini, črensovskim duhovnikom i farnikom, brati i toga deci, Marijinoj družbi, krstnoj i fermanskoj botrini, svojemi malomi siniki, jezerokrat se zahvali uredniki Novin, ki jih tudi pozdravla, ka po svojih listaj skrbijo za zgublene ovce i naznanja, da je prišla v dobro mesto, kama zahajajo tudi kat. duhovnik, ki so včasi, kak je ta prišla, njo tudi obiskali i njim je mogla pokazati Novine i Marijin list pa čteti iz oba lista, ka je notri, ka so tak spoznali, da prave krščanske liste čte.

Zitno klasje.

Krasiš lepo našo zemljo, da nam spolniš vročo željo.

Dali smo te radi v zemljo, nosiš ti ponosno steblo.

Zrnce tvoje je prelepo, sam Stvarnik ti dal obleko.

Glavo tvojo kvišku nosiš, Vsegamogočnega stem hvališ.

Zoriš letno se prehitro, kruh nam skrbiš vsako jutro.

Brezi tebe bi se hitro mi zgrudilo v groba krilo.

Ne bomo mi brezi kruha, v tebi, z nami milost božja.

Ki orosi naše njive, z zrcnem skrbiš tud' čez zime.

Želimo, za večno hrano naj bo zrnce skupaj zbrano.

Ko več klasje rastle ne bo, odpri nam Bog sveto nebo:

Kje bo novo zitno klasje, „Večnega raja soglasje!“

Č. V., š. upr.

S. K. A. D. Zavednost.

S. K. A. D. Zavednost je imela 11. t. m. svoj 12 redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Berden Pavel, (iurist), predsednik; Gjuran Jožef, (bogoslovec), podpredsednik; Novak Štefan, (abiturient), tajnik; Nežima Majda, blagajničarka; Grabar Geza, (filozof), knjižničar; Bartaky Zoltan, (medicinc), in Horvat Alojz, (filozof), revizorja. Klubu prekmurskih akademikov pa toliko na znanje, na njihove ugotovitve v M. Krajini: Ostali abiturienti, ki jih je pet (ne štiri!), so že pristopili k „Zavednosti“ in se KPA ni treba truditi, da bi jih skušal pritegniti „za ostalimi“. Njegovo upanje se ne bo uresničilo, kajti o tem, kam se naj naš abiturient obrne, bo že sam odločal. Prepričani smo, da prekmurskim katoliškim akademikom ni treba premišljati, kje je njihovo mesto.

Odbor S. K. A. D. Zavednosti.

je naša kulturna dediščina, ki smo jo prinesli celotni slovenski kulturi.

Turniška stara cerkev je poleg selanske kapele in martjanske cerkve najdragocenejši del umetnostno zgodovinske posesti Slovenske krajine. Njeno umetniško bogastvo si bomo ogledali pod vodstvom knjižničarja našega društva, g. kaplana Zelka. Oporoziti hočem le na nekatere zgodovinske spomine v zvezi s cerkvijo. Bila je znamenito romarsko mesto, kamor so na Vnebovzetje Marijino prihajale nele množice iz bližnjih far, marveč tudi iz medžimurskih in prekravskih krajev. Še danes uživa tukajšnje „proščenje na Velko mešo“ sloves. Cerkev — zidana v svojem najstarejšem delu še v romanski dobi, v novejšem pa v 2. pol. XIV. stoletja je stala sredi velikih gozdov, zato so jo imenovali „cerkev D. Marije za pod logom“, tudi „na püstini“. V literaturi se turniška cerkev že zgodaj omenja: neznani zgodovinar „Starin železnih in zalajških Slovenov“ piše o njej. Madžarska umetnostna zgodovina je štela Turnišče med najlepše umetnine bivše madžarske države. Naša domača publicistika se je z usodo Turnišča in njene stare cerkve mnogo bavila. Prvi članek o cerkvi v narečju je napisal za Kalendar Srca Jezušovoga l. 1905. tedanji turniški župnik Štefan Salay, ki je nabral dokaj zanimivega zgodovinskega gradiva. Poznejši turniški kaplan Jožef Klekl ml. je pisal za kalendar več člankov o zgodovini Turnišča, tukajšnjega čevljarskega ceha in cerkve (v l. 1910—1912). Po osvobojenju se je posvetil z veliko ljubeznijo in vnemo raziskavanju umetnostnega bogastva turniške cerkve — kakor vse naše umetnosti — spomeniški konservator dr. Francé Ste-

Pošta.

V. L. Strehovci. Hvala. Prosimo dru-goč znova. Pozdravljeni. — Rožman Marija, Cleveland. Naznanjenih dolarov dozdaj nismo dobili. Prosimo, da se iščejo gori. — Kous Jožef, Kneževo. Din. 25. sprejeli. — Žokš Anton, Sp. Žerjavci. Čeke smo poslali. Če de vas najmenje 5 naročnikov, na skupni naslov, Novine dobite za 24 Din. na leto, vaše so pa brezplačne. — Sobočan Verona, Toponas. Naročnina je za celo leto plačana. — Krampač Aga, Francija. Peneze sprejeli i po vašoj lastnoj želi razdeliti. Bog plati. — Čor Kario, Francija. Naročnina dozdaj ne smo sprejeli, prosimo č kak najprvie. — Kos Ivan, Petanjci. Duga je eše 39 Din. — V. A. Bled. Novine so hodile l. 1935 od 1. avgusta. Naročnina znesse 2,50 Din. Plačano je 10 Din. Ostalo duga 2,50 Din. to se je iz letošnje naročnine odračunalo, zato je za letos eše telko duga, najme 2,50 Din. — Društvo dečkov i dekeo, Borejci. Do novoga leta bodi brezplačno. Prosil bi pa pravila vašega društva v prepisi, da bi nam je poslali. — Tivadar L. Turnišče. Novine so v petek vsikdar že v Turnišči. Na pošti se pritožite, če se vam redno ne dostavljajo. — Gomboš K., Šalamenci. Na lani je eše 104 Din. duga, na letos je vse plačano. Na l. 1932. i 34. nazaj je tudi vse plačano. — ŠIRITELOM. Naročnino poberite i jo pošlite notri, zadnji štirje meseci leta so tu. To edno. Drugo pa, prosimo vzemite si malo trüda, na kelko ste mogoči i za te zadnje mesece v vsakoj hiši ponüдите jedine domače krščanske Novine. Osem dinarov vnogi zmorete. Včasi nam javite nove naročnike! To je naša prošnja do Vas, dragi širitelje.

PAZITE!

PAZITE!

NAJBOLJŠE JE VEDNO NAJCENEJŠE!

KOLESA, ŠIVALNE in PISALNE stroje, po

GLOBOKO ZNIŽANICENI

Vam v veliki izbiri nudi:

tt. ŠTIVAN ERNEST

največja tehnična trgovina

M. SOBOTA. 4-1

Banque S. Baruch

et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrš vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-20

lé. V mnogih svojih člankih in razpravah je pojasnil zgodovino, stil in vrednost arhitekture in slikarije te cerkve med najzanimivejše ostanke srednjeveškega slikarstva v srednji Evropi. — Po raznovrstnosti slikarskih rok, po bogastvu in pomembnosti vsebine in po mnogovrstnosti umetnostno zgodovinskih momentov turniške slikarije daleč nadkriljuje vse doslej v Sloveniji odkrite spomenike srednjeveškega slikarstva. Pa tudi srednjeevropskega stališča splošno gledano, jim pripada izredna vloga.

To umetnostno bogastvo se dopolnjuje s političnim in gospodarskim ter verskim položajem Turnišča. Še danes imenuje ljudstvo ta kraj „varaš“ in njega prebivalce „varašance“. Turnišče je bilo mesto s posebnimi pravicami, izvirajočimi iz 13. stoletja. Meščani so si smeli voliti sodnike, imeti sejme, svobodne vinotoče itd. Mnoge arhivalije o tem iz preteklih dob so še ohranjene.

Če se ustavimo še ob literarnih spominih, se moramo ustaviti ob Francu Novaku, ki je bil iz plemičarske družine v Tešanovcih, ki je bil od l. 1818. tukaj župnik. Stanko Vraz ga je obiskoval in dobil od njega zapise narodnih pesmi. Vraz je zapisal o Novaku, da je bil najbolj „pismen“, to je literaren človek v naših krajih v tistem času. Pozneje je tu kaplanoval Jakob Sabar, ki se je tudi bavil s slovstvom in je zapustil več rokopisov. Tudi pisatelj Jožef Borovnjak in Peter Kolar sta tu kaplanovala. Zadnji literarni delavec pa je bil Jožef Sakovič.

Bogata je turniška zgodovina — ostala pa je le cerkev, ki bo še dolgo kras Slovenske krajine in vse Slovenije.